

Тема:

**Башлангыч сыйныфларда
коммуникатив эшчәнлек**

Заман таләбе

- Яңа заман укучыдан белем таба һәм аны куллана алуны, эш-гамәл башкара алу осталыгына ия булуны, башкалар белән яши белүне һәм үз-үзеңне үстерә алуны сорый.
- Мәгариф системасындагы яңалыкларны гамәлгә ашыруда төп көч вазифасын үтәү өчен икенче буын дәүләт стандартлары төзелде.

Метапредмет ысуллар

- **Белем алу** укучының танып-белү, универсал белем туплау эшчәнлегеннән гыйбарәт.
- Универсал уку эшчәнлегенә үзе дүрт блокны - шәхси, регулятив, танып-белү һәм коммуникатив блокларны берләштерә.

Коммуникатив эшчәнлек

укучының тыңлый, ишетә, үз фикерен диалогта һәм монологта башкаларга житкерә белү күнекмәләрен үстерү өчен юнәлдерелгән.

Төп максат — укучыларда **коммуникатив компетенция** (аралашу осталыгы) формалаштыру.

Сөйләм теленә өйрәтүнең төп максатлары:

- 1) **гамәли максат**, ягъни татар теленең(рус теленең) фонетик, лексик, грамматик берәмлекләрен гамәли үзләштерүгә ирешү һәм укучыларның сөйләм күнекмәләрен үстерү;
- 2) **гомуми белем бирү максаты** — укучыларның акыл эшчәнлеген активлаштыру, логик фикерләү сәләтен камилләштерү, сөйләм культурасын үстерү;
- 3) **тәрбияви максат** — балаларның рухи дөньясын баеп, аларда шәхесара һәм мәдәниятара аралашу күнекмәләре булдыру, төрле милләт вәкилләре арасында дуслык һәм хөрмәт хисләре тәрбияләү.

Максатка ирешү юллары

- Гомуми белем бирү һәм тәрбияви максатларга ирешү өчен, укучыларның акыл хезмәте күнекмәләрен үстерү, сөйләм этикеты үрнәкләрен урынлы кулланырга өйрәтү, шул исәптән үз халкыңның горреф-гадәтләре, милли бәйрәмнәре, халык авыз ижаты үрнәкләре белән таныштыру сорала.

Аралашу осталыгын үстерү

- Укучыларның аралашу осталыгы дәресләрдә генә түгел, ә сыйныфтан тыш чараларда да үстерелә.
 - Моңың өчен иң яхшы шигырь сөйләүче яки иң яхшы жыр башкаручыга, иң яхшы рәсем ясаучы яки иң яхшы инша язучыга конкурслар, төрле викториналар уздыру; татар әкиятләрен һәм жырларын өйрәтү, татар биюләрен башкару, сыйныф газеталары чыгару, шагыйрьләр ,язучылар белән очрашулар һәм кызыклы кичәләр үткөрү; курчак театрына бару, күренекле шәхесләренен музейларына экскурсияләр оештыру аеруча әһәмиятле. Мондый чаралар аралашу осталыгын тагын да камилләштерүгә, аның нәтижәлелеген арттыруга китерә.
- Бу эш безнең мәктәбебездә яхшы куелган. Укучыларның эшчәнлекләрен әдәби кичәләрдә, үткәрелгән бәйрәмнәрдә күрәбез.

Уңышлы дәрес кагыйдэләре:

- укучыны бүлдермичә, аңа үз фикерен әйтеп бетерергә мөмкинлек бирү;
- параллель диалогларны булдырмау;
- укучыларга фикер йөртү өчен азык биреп тору;
- бирелгән сорауларны җавапсыз калдырмау;
- дәрестә фикер алышуны кул күтәрмичә генә алып бару;
- билге куйганда укучының эшчәнлеген мактарга, ә укучыны үзен түгел;
- билгене гадел куярга тырышырга, гаделсезлек, белгәнәбезчә, конфликт тудыра

Мәгълүмати коммуникатив технологияләрнең формалары:

- 1.Әзер электрон продуктларны куллану белем бирүнең сыйфатын яхшырта, күрсәтмәлелек принцибын ачык итеп тормышка ашырырга ярдәм итә.
- 2.Мультимедиалы презентацияләр куллану уку материалын итә калдырырга булыша.
- 3.Интернет челтәре ресурсларын куллану белем алуға кирәкле информацияне таба белергә һәм системаға салырга ярдәм итә.

Сөйләмдәге кимчелекләрне ТӨЗӨТҮ

өчен тел төзәткечләр, тел шомарткычлар, шигырьләр, тизәйткечләр өйрәтү мөһим.
Н.Исәнбәтнең “Балалар фольклоры”ында боларга киң урын бирелгән.

Мәсәлән:

Ка-ка-ка-күлдә бер бака,

Ку-ку-у-ул баканы ку,

Кы-кы-кы-күл бит аныкы.

Шигырьләр жиңел рифмалы, истә кала торган булырга тиеш